

ဝဲ ဂစေမ်သံ

The Honeyguide's revenge

 Zulu folktale

 Wiehan de Jager

 Bee Htaw Monzel

 4

 ဘာသာ မန် [mnw](#) / English [en](#)

လိက်ဏအ်ဂ် ဒ်လိက်ပေါမ် ပရူ ဂစေမ်သာ မနွံယူ ငုဒေ ကို သုတ်တု
ဟ် လောဘဇ္ဇော် ဂိန်ဂီလေ။ ပုဉ်ကာလမဲတုဒဲ အယော ဂိန်ဂီလေ မတ်
တ် ဗက်လုဇုဂ် ညးတေအ် ဂံင် ရမုသာင်ကော် နူကို ငုဒေ ရ။ ဂိ
န်ဂီလေ ညးကအ်တိတ် မိက်ဂံစ ညးသာ။ ညးတေအ် ဒေါအ်တု ဗက်ကဲ
ကျာ် ဂစေမ်တု ညးတေအ် ဂံဆိကေတ် ဂစေမ်ဂ် ညးဒိုင် လတူကာ
င်ဆု လတူကုဉ်ညးတေအ်ရ။ “ချီတေက်-ချီတေက်-ချီတေက်” ဂစေ
ညောတ်ဂ် ကိုရမုသာင်တု ပဝ်အာ တံဆုဂတတေအ်၊ မဲတုတု မဲတုပုဉ်ရ။
“ချီတေက်-ချီတေက်-ချီတေက်” ဂစေမ်ဂ် ဆက်ကိုဒိုင်ရမုသာင် စိုကို ဂိ
န်ဂီလေ ဗက်အာ လက်ကရ်ညးတေအ် ဒးရ။

...

This is the story of Ngede, the Honeyguide, and a greedy young man named Gingile. One day while Gingile was out hunting he heard the call of Ngede. Gingile’s mouth began to water at the thought of honey. He stopped and listened carefully, searching until he saw the bird in the branches above his head. “Chitik-chitik-chitik,” the little bird rattled, as he flew to the next tree, and the next. “Chitik, chitik, chitik,” he called, stopping from time to time to be sure that Gingile followed.

ဂုံဇိုတ် ဘာနာဉိုက် ညေဟ်တအ် စိုပ်အာ တုံဆုဇုတ်မဲ့ မနံကို သုဇိုတ်သာရ။
ဇုဒေ ဒိုင်အာ ဒိုင်ကိုင်ဒိုင် ပုဉ်းကို က္ကောင်ဆုတအ်ဂုံရ။ တုံ ညးတေအ် ဉူ
နီဒိုင် လတူက္ကောင်ဆုမဲ့တုံ ဓညံက်ဒိုင်ကုဉ်ပံ ကို ဂိန်ဂီလေ နကိုမဟီ “သုဇိုတ်
သာ နံအဲဏအ်၊ လုပ်ရိုဟ် သာ၊ မုဗ်ဇေ ချပ်ဒိုင်ဇော?” ဂိန်ဂီလေ ဟံဂုံဆု
ကေတ် သာမဲ့မဲ့ နူကို သုဝ်တမ်ဆုဇုတ်ဂုံရ။ ဆဂး ညးတေအ် ပတုံဇေ ဇုဒေ
ဒေ။

...

After half an hour, they reached a huge wild fig tree. Ngede hopped about madly among the branches. He then settled on one branch and cocked his head at Gingile as if to say, “Here it is! Come now! What is taking you so long?” Gingile couldn’t see any bees from under the tree, but he trusted Ngede.

တဲ ဂိန်ဂီလေ ဖျဟေ်ဗနဟ်လုဠုးညးတေအ် သုဝ်တုံဆုဇုတ်ဂုံတဲ ပကောံ တုးဆု က္ကာင်ဆုက်က်တဲ ဗဒိပုတ်ညိရ။ ကာလပုတ်ဂုံ ဂုံခိဟ်ကွင်ဂုံ လေ အဂိုင်င်ကဲက် မဲတုင် ညးတေအ် ထပက်စုတ် လဒေါဝ်ဗွဝ်ပုတ်ဂုံရ။ ဆု ဂုံ ဒုဂကုဆု ကာလညးဟ်တုကွင်မုဂး ညးဟ်ပတိတ်ကို ယက်မဲမဂိုင်ရ။ ညးတေအ် ကိတ်လဝ်လေအဲဂုံ နှဲဂံက်က်ဂုံတဲ ညးတေအ် ဂွါန်တိုန် တုံ ဆုဇုတ်ဂုံရ။

...

So Gingile put down his hunting spear under the tree, gathered some dry twigs and made a small fire. When the fire was burning well, he put a long dry stick into the heart of the fire. This wood was especially known to make lots of smoke while it burned. He began climbing, holding the cool end of the smoking stick in his teeth.

ခပြဟုံလအ် ညးတေအ် ဂံမိင်ကေတ် ရမုသောင်သတ်ဝီဝီ မဂစာန်ဒိုင်က မုဇာန်ရ။ သတ်တအ်ဂ် လုပ်တိတ်ဒိုင် ပုညဲကို သုဒိုင်ဇေဟ်တအ်ရ။ ကာလ ဂိန်ဂီလေ စိုပ်ဗဒါသုဒိုင်သတ်ဂ် ညးတေအ် စုံစုတ် လေအ်ယက်ခဂဲဂ် ပုညဲ ကွာင်ဆုမဲ့ရ။ သတ်တအ်ဂ် ထေတ် ပပ်တိတ်ကွင်ရ။ ဇေဟ်တအ် ပဝ်အာ သုဒုဇဲသုဒုဇဲ မုဟိုတ်ရောမုဂး ဇေဟ်တအ် ဟုံဒးစိုတ် ယက် - ဆဂး ကာဟုံဂံပဝ်အာ သုဒုဇဲသုဒုဇဲဒ် ဒးစတ်ကို ဂိန်ဂီလေ ဂိဂံ မွဲဓါလစု တကာ။

...

Soon he could hear the loud buzzing of the busy bees. They were coming in and out of a hollow in the tree trunk – their hive. When Gingile reached the hive he pushed the smoking end of the stick into the hollow. The bees came rushing out, angry and mean. They flew away because they didn't like the smoke – but not before they had given Gingile some painful stings!

သားတစ် တိတ်အိုတ်တဲ့ ဂိန်ဂေလီ ခလုဏာ တဲညးတေအံတဲ ပလံ့ကော
တ် သုဒိုသဲ မပေင်တ် နကို ညှိသ် ကောံ ကောန်သဲဗုဗု ကုင်င်တ
အံဂံရ။ တဲ သုဒိုသဲဂံ ညးတေအံ စုတ် ပုဉဲကို ထိုင်စွံ ညးတေအံ မကွဲ
လဝ ပုဉဲပူးညးတေအံတဲ ညးတေအံ ဂစာန်စံ နှဲတံဆုဂံရ။

...

When the bees were out, Gingile pushed his hands into the nest. He took out handfuls of the heavy comb, dripping with rich honey and full of fat, white grubs. He put the comb carefully in the pouch he carried on his shoulder, and started to climb down the tree.

မုဂ်ိန်ဂီလေ မကုဇာန်သိုဖအိုတ်ဂ် ငုဒေ ဗီဒိုင်ရ။ ညးတေအ် မင်ဒိုင် ဂိ
န်ဂီလေ ကိုညးတေအ် သုဇိုသာမဲကလောအ် နကို မတင်ဂုန် ညးတေအ်
မထုစးကိုလဝ်ဂိုင်ရ။ ငုဒေ ဒိုင်အာ ဒိုင်ကိုင်ဒိုင် မဲကောင်ဆုတဲ မဲကော
င်ဆုပုန်၊ ကပြိုင်ကိုင် ကပြိုင်ကိုင် ကပြိုင်တဲရ။ ဂိန်ဂီလေလေဝ် စိုပ်တ
မ်ဆုပုန်ရ။ ငုဒေ ဒတ်ဒိုင် လတူတုအ်မဲမတဲ မင်ဒိုင် လာပ်ညးတေအ်ရ
။

...

Ngede eagerly watched everything that Gingile was doing. He was waiting for him to leave a fat piece of honeycomb as a thank-you offering to the Honeyguide. Ngede flittered from branch to branch, closer and closer to the ground. Finally Gingile reached the bottom of the tree. Ngede perched on a rock near the boy and waited for his reward.

ဆဂး ဂိန်ဂီလေ ပလိုတ်ပုတ်၊ ကေတ်ဗနုဟ်ညးတေအ်တဲ ကွာ်စံအာ သုဇို၊ ဟံပကာ ကိုဂစေမ်ဂိုရ။ ငုဒေ ကရဲကို ရမုသာင်ထတ်တ် “ဝေ က် ထောရ်! ဝေက် ထောရ်!” ဂိန်ဂီလေ ဒေါအ်တဲ ရံင်အာ လပါ ဂစေ မ်သုတ်ဂိုတဲ ဂိုဠ်တိုန်ထတ်တ် “ဗိုမိက်ဂွံဂွံ ဘျ်သာဟာ ရဲ?” ဟေ အဲဖ အိုတ်ဒးကုဇန သိုဒးဒိုင်သာ ကိတ်။ မုပအဲဂွံဒး ပရအ်ကို ဗိုဇ ဘျ်သာအဲ ရော?” တဲ ညးတေအ် ဆက်ကွာ်အာရ။ ငုဒေ ထေဒ်ဒေါသ ဗိုမဇ္ဇော်ကို ဒပြာတ်ရ။ ညးလီမဲ့လော် ပရေကို စိုတ်ညးတေအ် ဟံမာန်။ ညးတေအ် ဒက်လော် ဝဲရ။

...

But, Gingile put out the fire, picked up his spear and started walking home, ignoring the bird. Ngede called out angrily, “VIC-torr! VIC-torr!” Gingile stopped, stared at the little bird and laughed aloud. “You want some honey, do you, my friend? Ha! But I did all the work, and got all the stings. Why should I share any of this lovely honey with you?” Then he walked off. Ngede was furious! This was no way to treat him! But he would get his revenge.

ဂုံလအ်ညိ ဂိန်ဂီလေ ဂုံမိင်ကေတ် ရမုသောင် ငုဒေ ပုန်။ ရှ်ညှိသဲ မဉာတ်ဂုံ ညးတေအ် သမုတီဒးဒိုင်တဲ ညးတေအ် ဗက်အာ လက်ကရံ ဂစေမိဂုံပုန်ရ။ ဂစေမိဂုံ ကော်ဏာ ဂိန်ဂီလေ စိပ်ဇိုင်ဂီပြီဂုံ ငုဒေ ဒေါအ် လတူကွဲတ်ဆုလမ္မဲရ။ “အာဟါ” ချပ် ဂိန်ဂီလေ “သုဇ်သဲ နံလတူတုံ ဆုဏအ်ရ။” ညးတေအ် ဂစန်ဗဒ်ပုတ်တဲ ညးတေအ် ဂစန်ကွန်တုံနံ တုံဆု၊ လေအ်ယက်ဂုံ ကိတ်လဝ် ပုဉဲကီုပါင်။ ငုဒေ ဂုဇ်အ်တဲ ဗီဒိုင်။

...

One day several weeks later Gingile again heard the honey call of Ngede. He remembered the delicious honey, and eagerly followed the bird once again. After leading Gingile along the edge of the forest, Ngede stopped to rest in a great umbrella thorn. “Ahh,” thought Gingile. “The hive must be in this tree.” He quickly made his small fire and began to climb, the smoking branch in his teeth. Ngede sat and watched.

ဂိန်ဂီလေ တိုန်စိုပ် လတူတုံဆု ချပ် မုပ အဲဟုံမိင် ရမုသင်သင်ဝီဝီရော။
“သုဒိုသဲဂ် နံဒိုင် အပုဉဲတုံဆု နှဲကောင်ဂိုင်တေအဲ ဒုမာန်ရ။” ညးတေ
အဲ ချပ်။ ညးတေအဲ ကုဇအဲအာ ကောင်ဆုမဲပုန်၊ ဆဂး ပုဉဲအဲဂ် စူး သုဒို
သဲဂ် ညးတေအဲ ဂုံဆီအာ မုက်ကုမပုဟ်။ ကုမပုဟ်ဂ်လေဝဲ ဟိုတ်နု ပ
လီသတ်က် ညးတေအဲတဲ ညးတေအဲ ထေအိုတ်အဲစောန်ရ။ ကုဂ် ပ
လဲပတိုန်မတ် ဟာတိုန်ပါင် ထုစးကို ဂိုဟ်ကောက်က်တအဲရ။

...

Gingile climbed, wondering why he didn't hear the usual buzzing. "Perhaps the hive is deep in the tree," he thought to himself. He pulled himself up another branch. But instead of the hive, he was staring into the face of a leopard! Leopard was very angry at having her sleep so rudely interrupted. She narrowed her eyes, opened her mouth to reveal her very large and very sharp teeth.

ကာ ကမ္ပူဟ် ဟံ့ဂံ့ဒင်ကွင်ဂ် ဂိန်ဂီလေ ဂစာန်စဲ နှဲတံ့ဆုရ။ ဟံ့တံ့နှဲ
ရောက်လောန် လိုန်ကွာင်ဆု ဟံ့ဒး ဇိုင်ဗူး ဒတံ့စဲ နှဲတံ့ဆု စိပ်တံ့ ဇိုင်ညး
တေအ် ကလပ်အာရ။ ညးတေအ် ဂစာန်ခေအ်တိတ်အာ စိတ်ညးတေ
အ် ပမာန်ကိုမာန်ရ။ ကုသိုလ်ခိုဟ်ရ ကွဲ မတ်ဒကဲလောန် ဟံ့မိက်ဗ
က်ညးတေအ်ရ။ ငုဒေ ဂစေမသာ်ဂ် ကလိဂံ့ ဝဲညးတေအ်ရ။ တဲတံ့ ဂိ
န်ဂီလေ ဝံခန်လုဒုတ်ဘဝ ညးမနွံကို ဂုန်လတူဇကု လုပဝိုတ်ဂုန်ညးရ။

...

Before Leopard could take a swipe at Gingile, he rushed down the tree. In his hurry he missed a branch, and landed with a heavy thud on the ground twisting his ankle. He hobbled off as fast as he could. Luckily for him, Leopard was still too sleepy to chase him. Ngede, the Honeyguide, had his revenge. And Gingile learned his lesson.

တုံ့ပုန်၊ ကာလကောန်ဇာ် ဂိန်လီလေတအ် မဂံမိင်ကောတ် ပရူဒဒ် ငဒေ
ဂုံတုံ ညေဟ်တအ် စွံရှ်သေ့ရော် လတူ ဂစေမ်သွတ်ဂုံရ။ ဣပအခိင်ကာ
လ ညေဟ်တအ် ကလိဂံ ညှ်သဲ ဂိုင်အောန်ဟံဟို ကရေက်ဇုတ်အိုတ်ဂုံ
ညေဟ်တအ် ပါကို ဂစေမ်သဲရ။

...

And so, when the children of Gingile hear the story of Ngede they have respect for the little bird. Whenever they harvest honey, they make sure to leave the biggest part of the comb for Honeyguide!

Global Storybooks

globalstorybooks.net

ò ከፀጠኛ

The Honeyguide's revenge

 Zulu folktale

 Wiehan de Jager

 Bee Htaw Monzel (mnw)

